

**Miniszterelnökség
Miniszterelnöki Főtanácsadó**

A tudomány szerepe és az oktatás felelőssége a fenntartható jövő megvalósításában

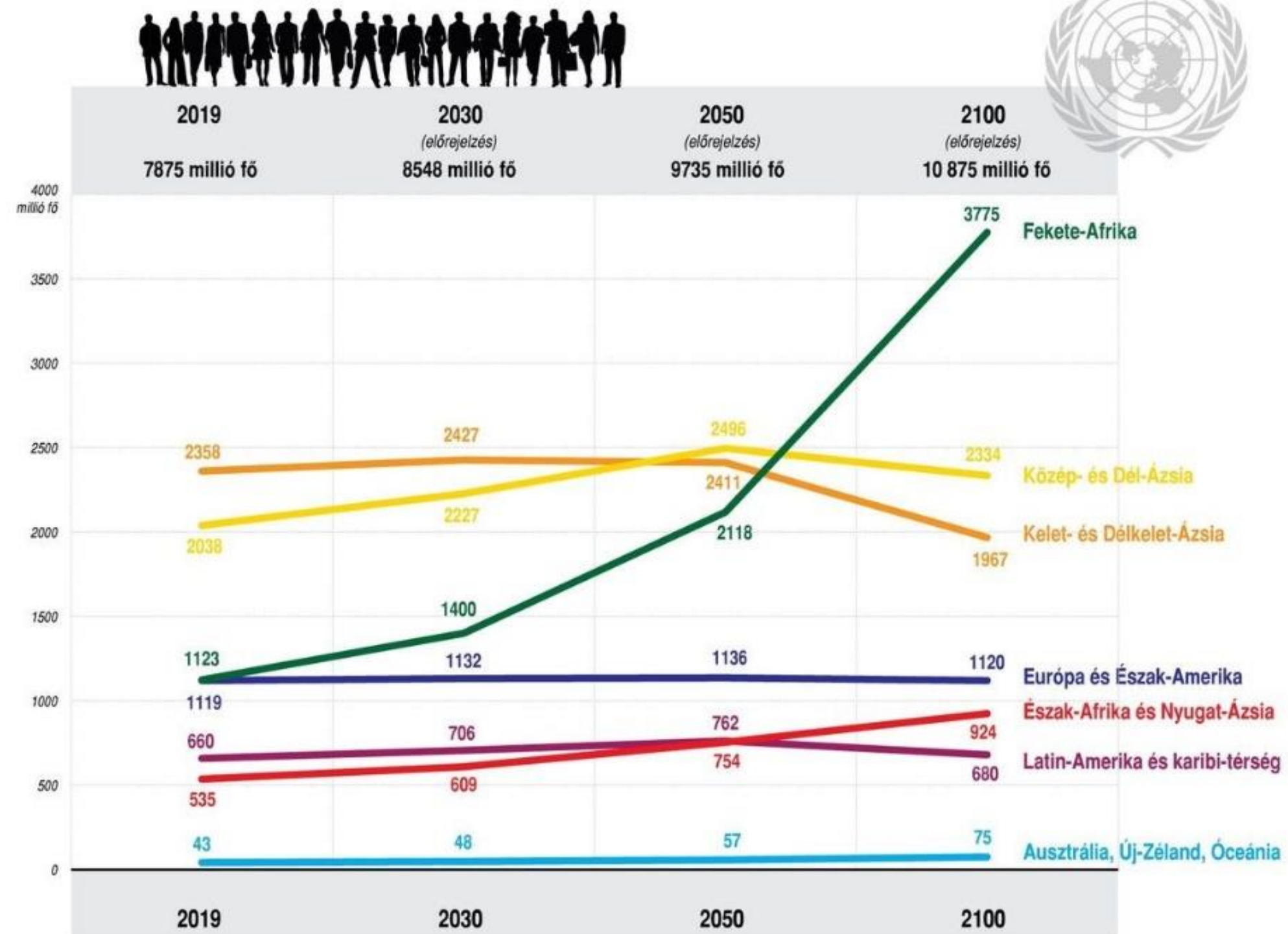

Óbudai Egyetem
Rejtő Sándor Könnyűipari és
Környezetmérnöki Kar
2023. június 09.

Dr. Szili Katalin
Az Országgyűlés volt elnöke
A Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanács
alapító/tiszteletbeli elnöke

A világ népessége

A világ népessége – ENSZ előrejelzés (2019/2030/2050/2100)

A globális változások

- A **szárazföldi környezet** háromnegyedét és a **tengeri környezet** mintegy 66%-át jelentősen megváltoztatták az emberi tevékenységek.
- 60 milliárd tonna **megújuló és nem megújuló erőforrást** nyerünk ki évente.
- A **műanyagszennyezés** 1980 óta tízszeresére nőtt

KLÍMAVÁLTOZÁSRÓL

- **A magyarországi fiatalok 90%-a valamilyen mértékben szorongást él meg a klímaváltozással kapcsolatban saját bevallása szerint.**
  - 33% pedig kimondottan erőteljesen szorong
- Elmondható, hogy a korosztály többsége komoly jelentőséget tulajdonít a témának
  - A megkérdezettek háromnegyede a saját kényelmét is feláldozná a fenntarthatóság érdekében.
- A magyar fiatalok csaknem háromnegyede kifejezetten elégedetlen azzal, amennyi információhoz az oktatási rendszeren keresztül jelenleg jutnak a témával kapcsolatban és még többen
  - **84 %-ban érzik úgy, hogy szeretnének több tudást kapni az iskolában a klímaváltozásról és a fenntarthatóságról.**

- A globális világ problémái rendszerszerűek, ezért a válaszokat is rendszerszerűen kell megadni
- A gazdasági, társadalmi és környezeti kérdések szorosan összefüggenek
- Fenntartható fejlődés
- A gazdaság eszköz a társadalompolitikai kérdések megoldásában, a környezet pedig – ha tetszik, ha nem – korlátként jelenik meg

➤ Magyarország a túllövés napja 2023. május 30-án volt.

➤ Már a következő generációktól veszünk el erőforrást. Vagyis ez év júniusától már utódaink sorsát nehezítjük meg.

➤ Ha mindenki észak-amerikai színvonalon szeretne élni, öt bolygóra lenne szükségünk.

➤ **Megtesszünk-e mindent, amit kell és amit lehet legalább a saját területünkön?**

Hány Földre lenne szükségünk, ha a világ teljes népessége úgy élne mint...

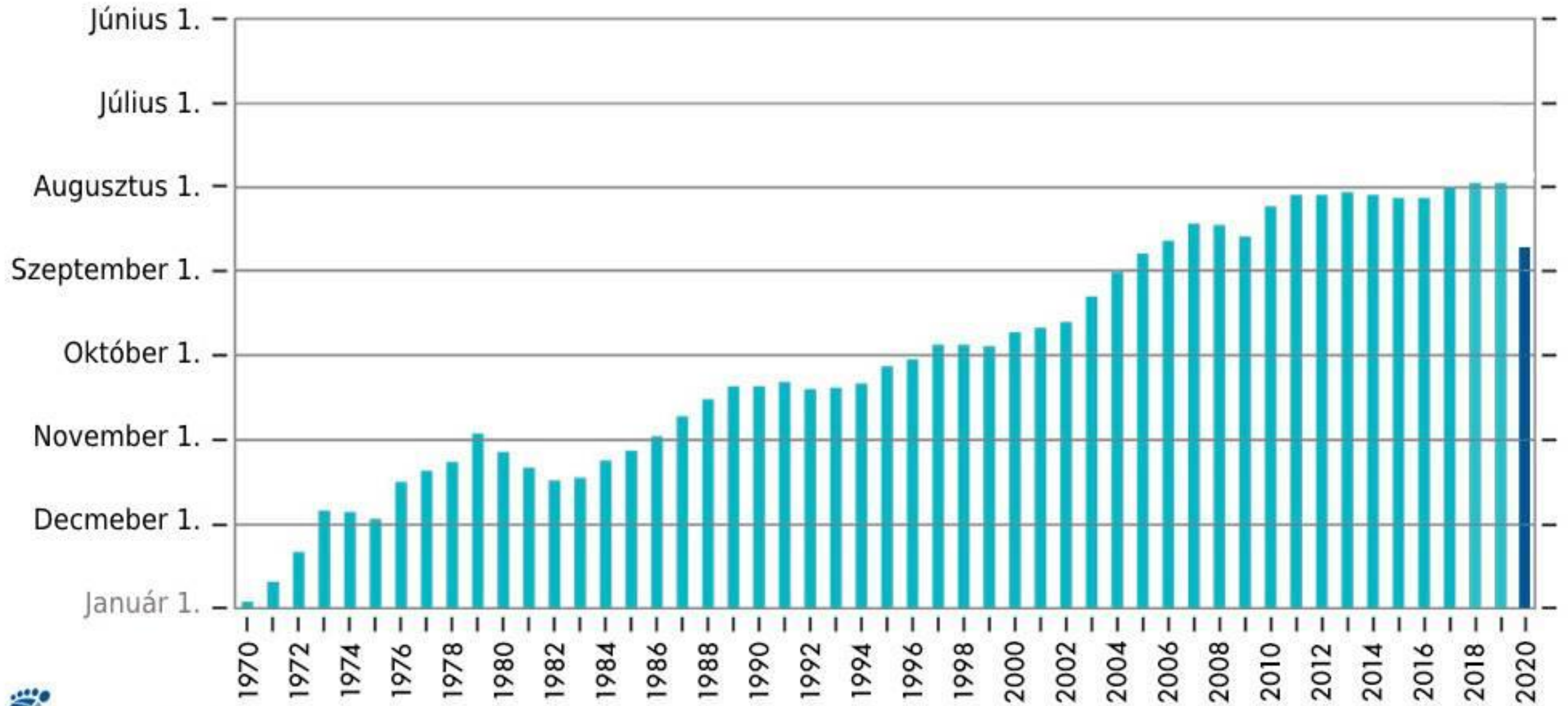

1 Föld

Ökológiai Túllövés Napja 1970 - 2020

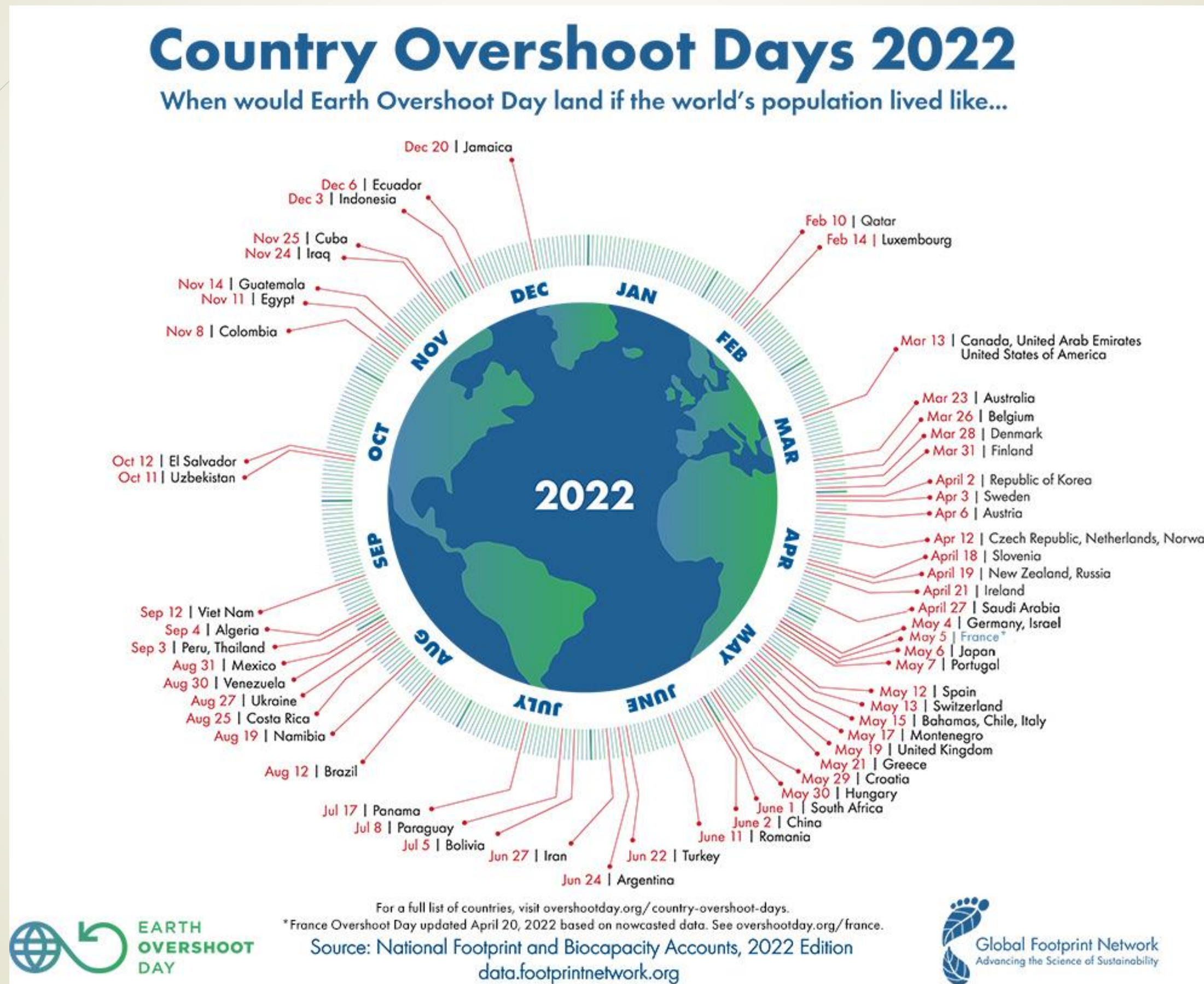
1,6 Föld

Global Footprint Network National Footprint and Biocapacity Accounts 2019

Országok szerinti túllövés napok 2022-ben

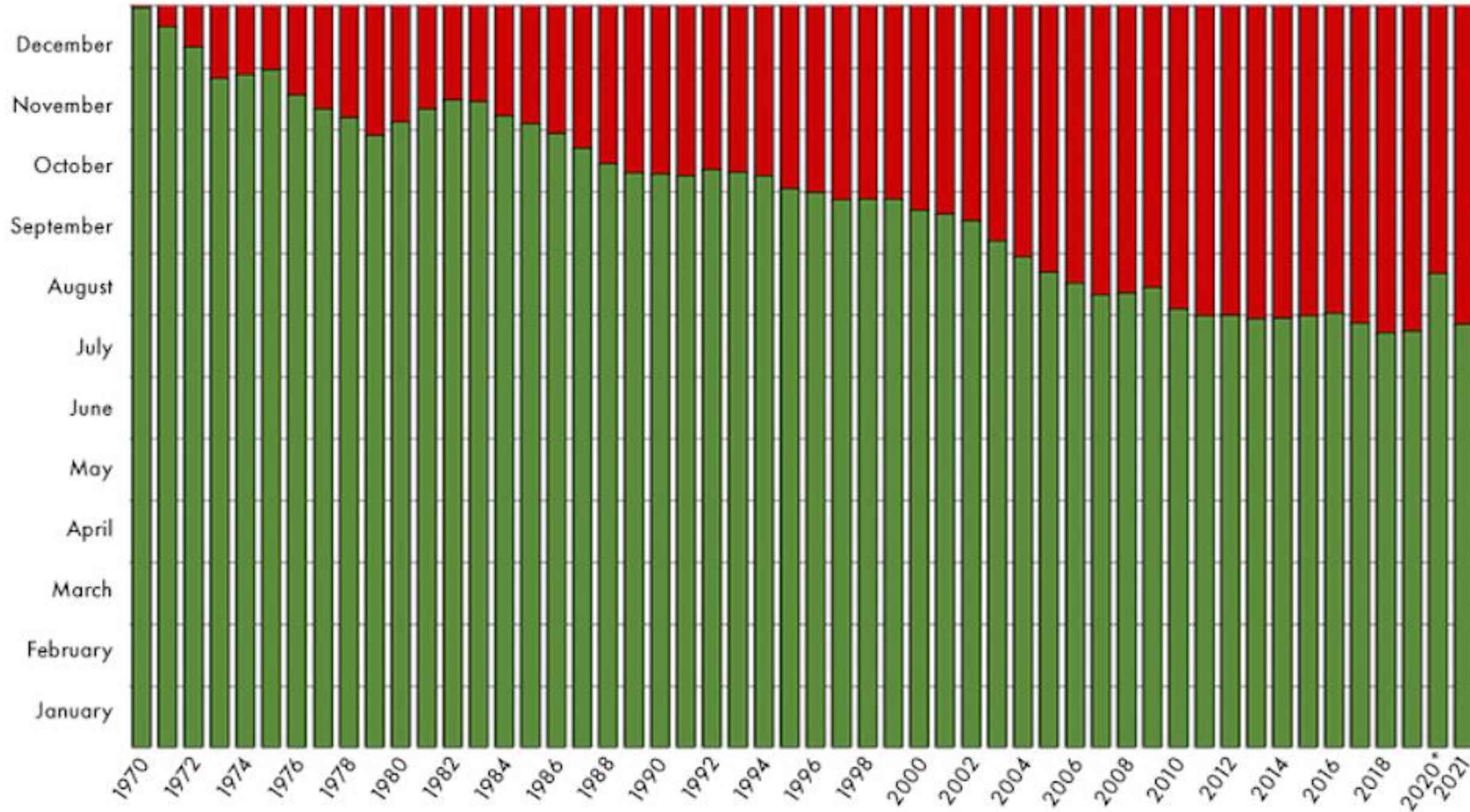

1 Earth

Earth Overshoot Day 1970 - 2021

1.7 Earths

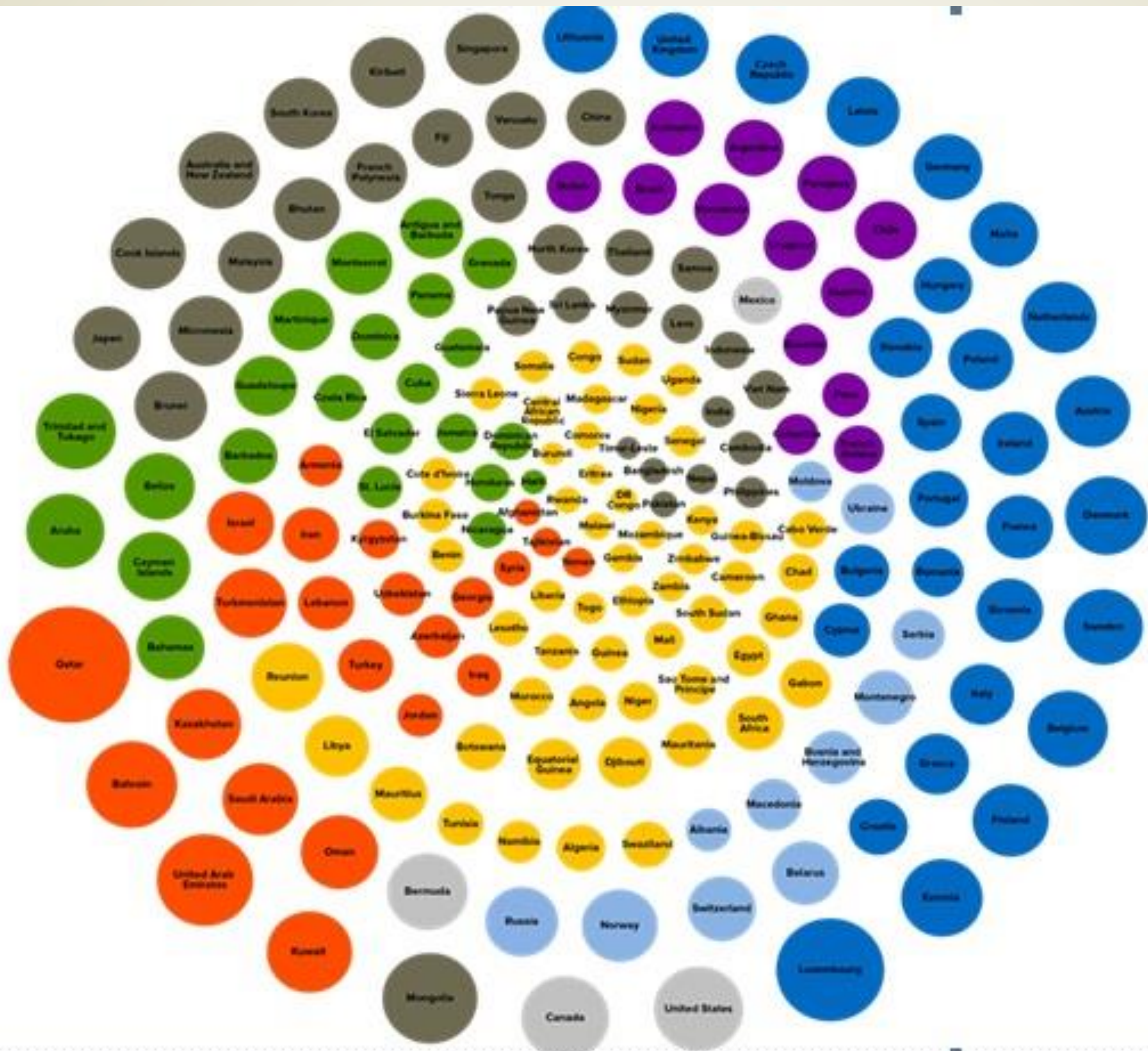
Global Footprint Network
Advancing the Science of Sustainability

EARTH
OVERSHOOT
DAY

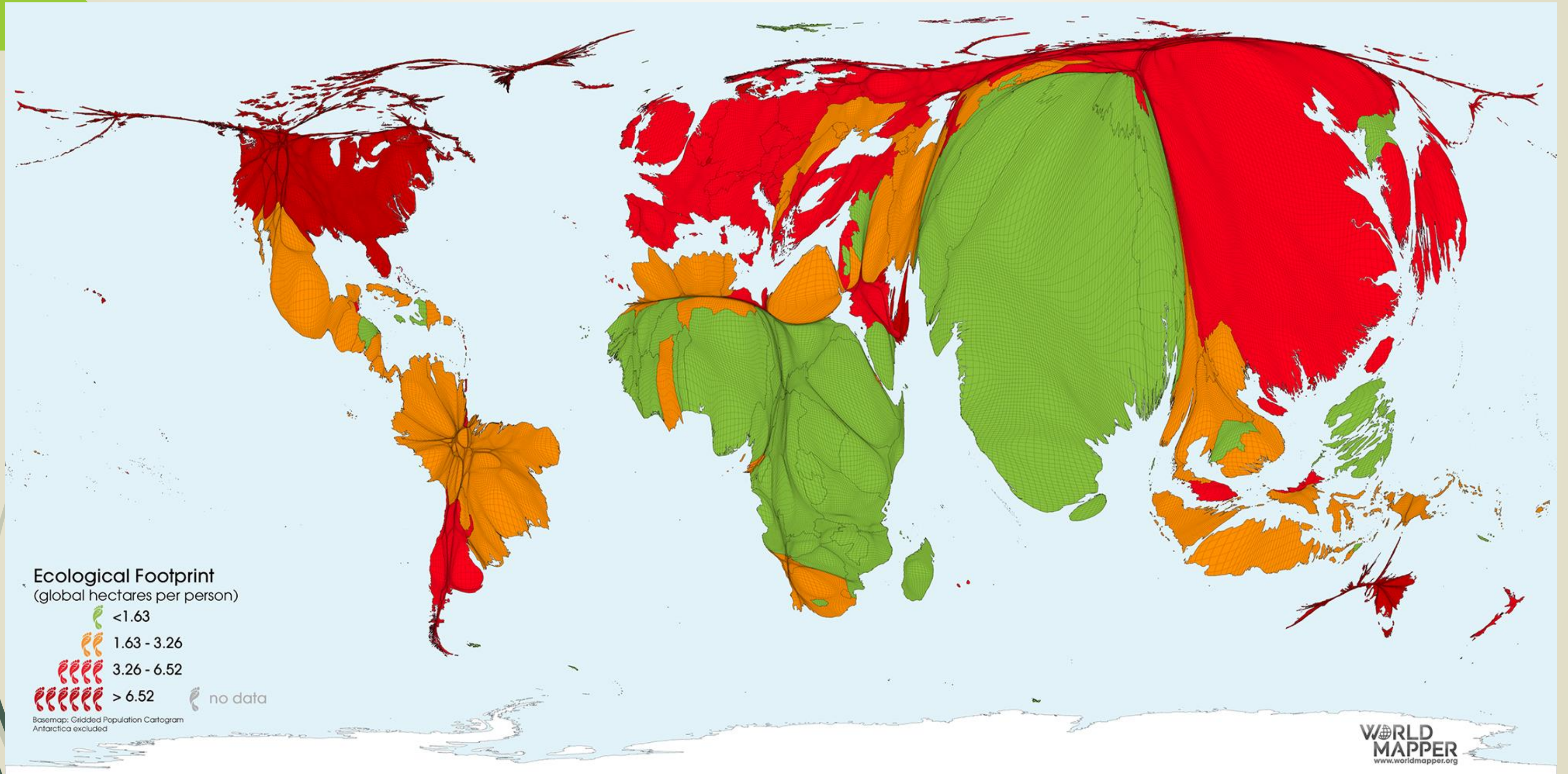
Source: National Footprint and Biocapacity Accounts 2021 Edition
data.footprintnetwork.org

*The calculation of Earth Overshoot Day 2020 reflects the initial drop in resource use in the first half of the year due to pandemic-induced lockdowns. All other years assume a constant rate of resource use throughout the year.

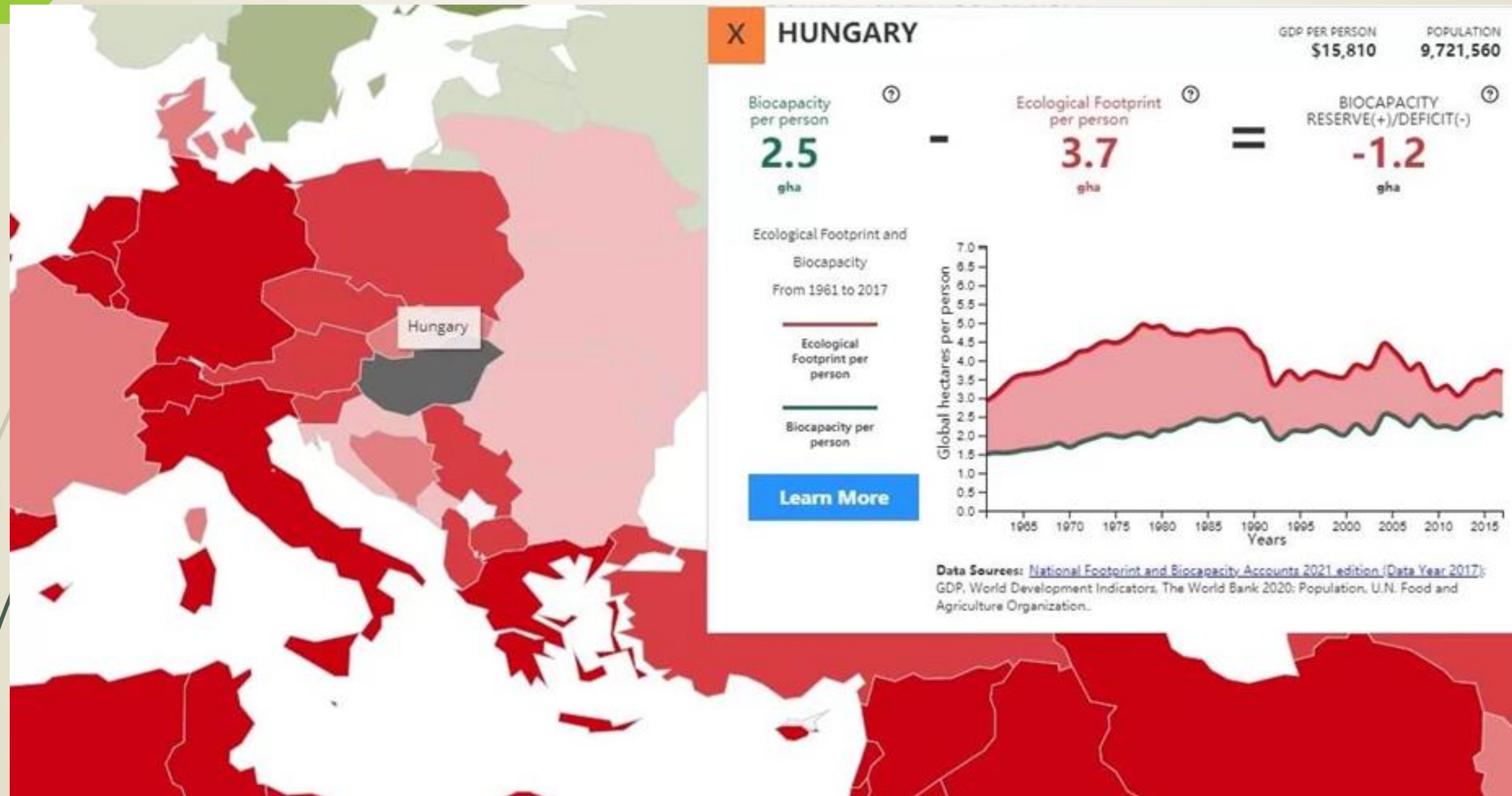
- Africa
- Middle East/Central Asia
- Asia-Pacific
- South America
- Central America/Caribbean
- North America
- EU
- Other Europe
- = 1 Earth

Ökológiai lábnyom térkép

Forrás: <https://worldmapper.org/maps/grid-ecologicalfootprint-2019-population/>

Magyarország ökológiai lábnyoma

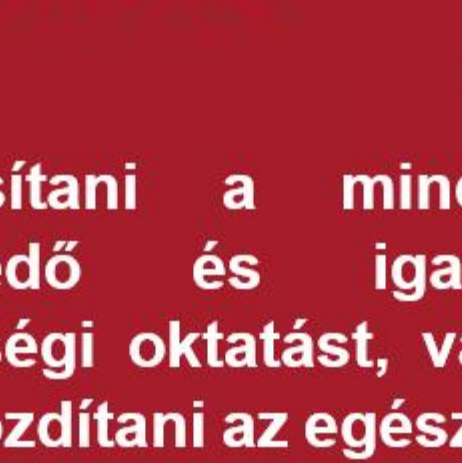

Forrás: <https://data.footprintnetwork.org/#/>

Fenntartható Fejlődési Célok (SDG-k)

4 MINŐSÉGI OKTATÁS

Biztosítani a mindenkire kiterjedő és igazságos minőségi oktatást, valamint előmozdítani az egész életen át tartó tanulás lehetőségét mindenki számára.

Alaptörvénybe foglalva

► Nemzeti hitvallásként rögzíti a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit

*„Vállaljuk, hogy örökségünket, egyedülálló nyelvünket, a magyar kultúrát, a magyarországi nemzetiségek nyelvét és kultúráját, a Kárpát-medence természet adta és ember alkotta értékeit ápoljuk és megóvjuk. **Felelősséget viselünk utódainkért, ezért anyagi, szellemi és természeti erőforrásaink gondos használatával védelmezzük az utánunk jövő nemzedékek életfeltételeit.***

...

A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”

(Részlet: Magyarország Alaptörvényéből)

Intézményi keretek

➤ Környezetvédelmi Tanács

- Koordinálja az ágazatközi egyeztetést, az ötéves környezetvédelmi programokkal pedig a középtávú tervezés és a közös tudás megteremtése volt a cél.

➤ EU-s csatlakozást követően

- A jövő nemzedékek országgyűlési biztosának státusa
- A parlamentben az Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács (NFFT) megalakításával biztosítottuk, hogy a szakmai, társadalmi, civil, egyházi szervezetek, érdekképviselések és köztisztviselők között párbeszéd jöhessen létre.

Az egyik legjelentősebb lépés a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Tanács által

➤ **2013-ban** megalkotott, a parlament által jóváhagyott **Fenntartható Fejlődés Keretstratégia** volt.

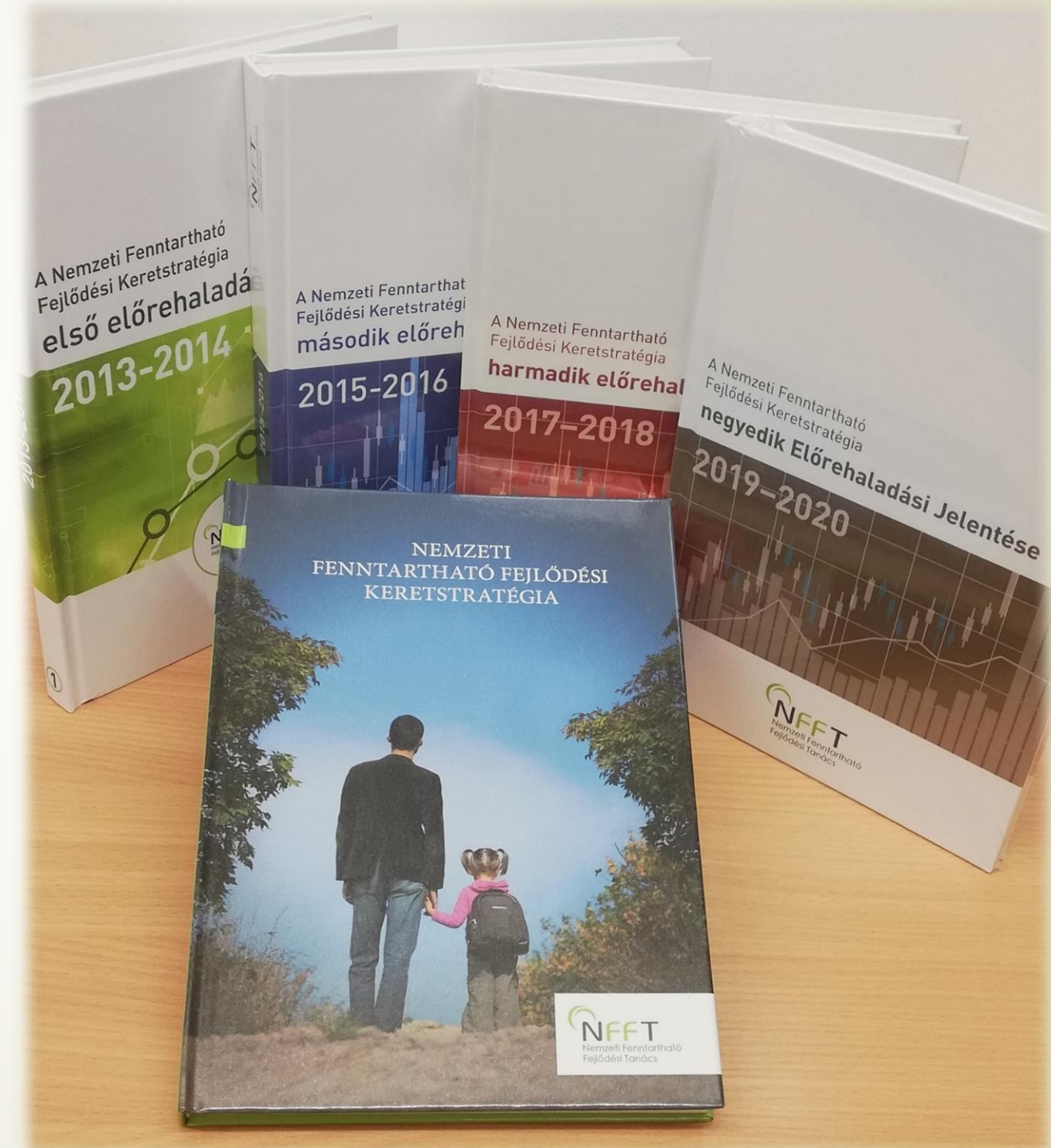
- Ez az emberi, gazdasági, társadalmi, természeti erőforrásainkkal való gazdálkodás hosszú távú céljait,
- feladatait meghatározta,
- a fenntarthatóság kérdésében hozzájárul a nemzeti egyetértés kialakításához.
  - Ezzel a lépéssel két évvel előztük meg az EU ez irányú hasonló lépését.

➤ **Keretstratégiánk pontosan rögzíti:**

- az egyes személyeknek, családoknak, üzleti vállalkozásoknak, civil szervezeteknek, kormányzati/önkormányzati szerveknek mik a felelősségi körei ezen a területen;
- szükséges értékeket, célokat rögzít;
- az alaptörvénynek is megfelelően - biztosíthatják a fenntartható társadalmat.

- A stratégia megvalósulását a kétévente tett **előrehaladási jelentés** kíséri figyelemmel.
  - 1. *Előrehaladási Jelentés (2013-2014)*
  - 2. *Előrehaladási Jelentés (2015-2016)*
  - 3. *Előrehaladási Jelentés (2017-2018)*
  - 4. *Előrehaladási Jelentés (2019-2020)*
  - 5. *Előrehaladási Jelentés (2021-2022)*
- A keretstratégiát elfogadó határozat egyedülálló módon azt is tartalmazta, hogy a **megalkotandó törvényeket beleértve a költségvetést - vizsgálni kell a fenntarthatóság szempontjából is.**

- **Fenntartható Fejlődés Bizottságának munkája**
- valamennyi készülő és megalkotandó egyéb stratégiának **összhangban kell állnia** a keretstratégiával.
- **Központi Statisztikai Hivatal**
  - kétévente külön kiadványában foglalja össze a fenntartható fejlődés mérését szolgáló indikátorokat, ezzel is elősegítve a visszacsatolást.

- A fenntartható társadalmi működésre való áttérés nem öncél, a fenntartható társadalomnak számos előnye van
  - az ökológiai reziliencia;
  - a társadalmi ellenállóképesség;
  - a külső sokkok elleni nagyobb védettség.

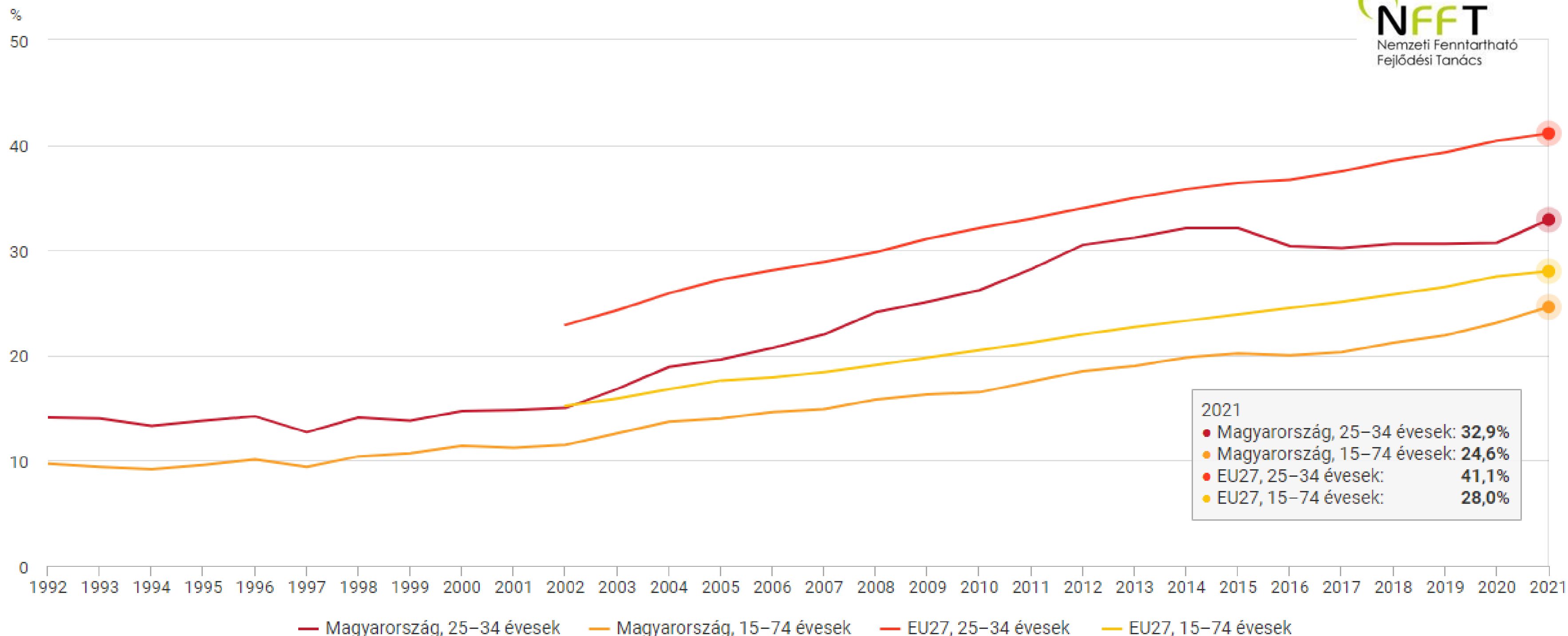
➤ Keretstratégiában kitűzött célok

- a tudást előállító, elosztó, felhasználó intézményrendszer hatékonyságának folyamatos fejlesztése;
- a pedagógus-képzés és a pedagógus-pálya elismertségének reformja;
- K+F+I tevékenység támogatása;
- az oktatásban eltöltött idő növelése, az oktatási rendszer szelektivitásának csökkentése.

➤ **Zöldoktatás, foglalkoztatás és szemléletformálás prioritás a zöld szemléletformálást szolgáló tevékenységek támogatása.**

A felsőfokú végzettségűek aránya

A felsőfokú végzettségűek aránya a 25–34 évesek és a 15–74 évesek korcsoportjában Magyarországon és az EU-ban

2021
● Magyarország, 25–34 évesek: **32,9%**
● Magyarország, 15–74 évesek: **24,6%**
● EU27, 25–34 évesek: **41,1%**
● EU27, 15–74 évesek: **28,0%**

Az emberiséget fenyegető hét halálos veszély

1. Gazdagság munka nélkül
2. Élvezet lelkiismeret nélkül
3. Tudás jellem nélkül
4. Üzlet erkölcs nélkül
5. Tudomány emberség nélkül
6. Vallás áldozatkészség nélkül
7. Politika elvek nélkül

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!

